

วรรณกรรมกับบทเพลง	
-------------------	--

การสื่อสารด้วยถ้อยคำผ่านท่วงทำนองดนตรี	
--	--

“สาร” ที่เป็นถ้อยคำ หมายถึงรวมถึง สารทางอารมณ์ ความรู้สึก ทศณะ และ สารทางเนื้อเรื่อง อันเป็นเรื่องเล่าต่าง ๆ	
---	--

บทเพลงจึงเป็นการผสมผสานเนื้อหา (บท) เข้ากับดนตรี (เพลง)

เนื้อหาถูกจัดระเบียบแล้ว
ดนตรีก็ถูกจัดระเบียบแล้วเช่นกัน

การจัดระเบียบของเนื้อหาจะอยู่ในรูปของร้อยกรอง
คือ จะมีสัมผัสร้อยคำ (ความ) เอาไว้

ตามประเพณีเพลงของไทย ไม่ปรากฏมีเนื้อเพลงที่ไม่มีสัมผัสเลย

(แต่ลักษณะไร้สัมผัส / ไร้ฉันทลักษณ์ มีปรากฏในเพลงไทยปัจจุบัน)

การจัดระเบียบสัมผัสมักจะพบอยู่ 2 แบบ

1. **แบบกลอนหัวเดียว** ปรากฏในเพลงพื้นบ้านต่าง ๆ
เช่น เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงแห่ เป็นต้น

2. **แบบกลอนแปด** แต่จะมีโครงสร้างสัมผัสหลวม ๆ

ไม่เคร่งครัดเหมือนสัมผัสของกลอนแปด

ที่เป็นร้อยกรองลายลักษณ์

เนื้อหา (บท) จึงมีความสำคัญเท่าเทียมกับดนตรี (เพลง)

- กรณี - ลิเก
- หมอลำ
- เพลงปี่พาทย์

เนื้อหา (บท) ยังต้องเหมาะสม / สอดคล้องกับดนตรี (เพลง)
อีกด้วย

น่าสังเกตว่า

การให้ความสำคัญต่อเนื้อหา นี้ คือสิ่งที่ชี้ว่า การสร้างสรรค์เนื้อหา ไม่ใช่การสื่อสารธรรมดา แต่เป็นการสื่อ **“สารศิลป์”** นั่นคือ สื่ออย่างค้ำึงถึงศิลปะหรือวรรณศิลป์

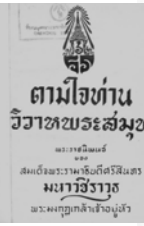
การเล่า “สาร” หรือเนื้อหา ผ่านทำนองดนตรีนี้
ย่อมบ่อยครั้งมีการนำทำนองเพลงไทยเดิมมาประยุกต์ใช้

ลาวจ้อย
หงส์ปีกหัก

หรือนำทำนองพื้นบ้านแต่ละพื้นที่มาใช้
เช่น เพลงพื้นบ้านล้านนา เพลงพื้นบ้านอีสาน

เสเลเมา
เบิ่งนครพนม

การใช้ทำนองดนตรีไทยเดิมได้ขยับเข้ามาอยู่ในบท
ที่ใช้สำหรับการแสดง โดยเฉพาะละครอย่างชัดเจน

**ตามใจท่าน
วิชาวชระสมุช**

กรมศิลปากร
สมเด็จพระราชปิตุลาธิราช
มหารัชมังคลาธิราชวชิราวุธ
บรมราชูปถัมภ์

บทร้อง-อันเคร
(คลื่นกระทบฝั่ง)

๑. อันใครเมทาสุตาสวรรค์ ยิ่งกว่าชีวิตเสนาหา
 ขอเชิญสาวสวรรค์ขวัญฟ้า เก็บความมองมาให้ชื่นใจ
 ถึงกลางวันสุริยันแจ่มประจักษ์ ไม่เห็นหน้างักขยับยิ่งมืดใหญ่
 ถึงราตรีมีจันทร์อันอำไพ ไม่เห็นโคมประโคมใจก็มีมด
 ค้างดวงสุรีย์ศรีของพี่เอย ขอเชิญเอยนำทางอีกหน
 ขอเชิญจันทร์ส่องสว่างกลางสากล เยี่ยมมาให้ที่ยอดเขือกูราว
 (นางอันใครเมทาสุตาสวรรค์นำทางช่องกลางชั้นบน)

ภายหลังเพลงในละครก็มีการสร้างสรรค์ทั้งเนื้อและดนตรีขึ้นมาเอง

๕. เพลงเลือดสุพรรณ
๕. เพลงนครราชสีมา

๒. ละครเรื่อง "ราชมนู" แต่งและ
แสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เมื่อ ๒๑
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕

๑. เพลงชาวอีสาน
๒. เพลงเทิดไฉน
๓. เพลงแดนอีสาน
๔. เพลงใจเจ้าเอ๋ย
๕. เพลงรักเมืองไทย

๓. ละครเรื่อง "พระเจ้ากรุงธนฯ"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐

ผู้ชนะสิบทิศ

แม้วัฒนธรรมละครจะผ่านเลย แต่เพลงที่มากับละคร
ก็ยังคงอยู่ข้ามยุคสมัยมาจนปัจจุบัน เป็นการยืนยัน
ถึงพลังของเพลงนั้น ๆ อันรวมถึงพลังจินตนาการ
ของเพลงต่าง ๆ ด้วย

- ชุด พระลอ
- ชุด สาวเครือฟ้า
- ชุด ผู้ชนะสิบทิศ
- ชุด จุฬาทรีคุณ

การแสดงในรูปของภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ปัจจุบัน
ก็ทำให้เกิดเพลงดี ๆ หลายเพลง

- ชุด มนต์รักลูกทุ่ง
- ชุด ไทน์ (คือเพลงของ The Impossible)
- เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่องต่าง ๆ

แต่เพลงส่วนมาก ไม่ได้เกิดขึ้นจากเงื่อนไขของกิจกรรมการละคร
หรือภาพยนตร์ หากเกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจของนักแต่ง
ที่มีต่อสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม อารมณ์ ความรู้สึก หรืออื่น ๆ
ที่นักแต่งเพลงคนนั้นประสบพบเห็นและอยากถ่ายทอด
ออกเป็นบทเพลง

ไพบูลย์ บุตรชัน

สลธิ อารทอง

สลา คุณวุฒิ

ความที่การสร้างสรรคเนื้อหาของเพลง คือการสร้างสรรค
งานวรรณกรรมขึ้นขึ้นหนึ่ง จึงต้องดำรงอยู่ภายใต้โครงสร้าง
ของวรรณศิลป์ เช่น เรื่องการเล่นคำ การสร้างสำนวนโวหาร
การเน้นพลังจินตนาการ หรือ การดำเนินความ เป็นต้น

ลานทสะเทือน
บุพเพสันนิวาส
คือเจ้าเท่านั้น

ในฐานะคนฟัง เพลงทั้งปวงถูกตีความผ่านผู้ร้องมาแล้ว
การตีความนี้อาจแตกต่างกันได้ตามแต่ผู้ร้องแต่ละคน

แรงงานอีสาน
- จินตรา พูนลาภ
บุญของคนอีสาน
- สิทธิพร สุนทรพจน์

ท่อนจบของเพลง “บุญของคนอีสาน”

สองมือข้าน้อยเด็ดดอกกลอยพนมเหนือเกล้า
ไหว้องค์แม่เจ้าสิริกิติ์ด้วยจิตศรัทธา
แม่คอยห่วงหาอาทรชาวไทยเรื่อยมา
เป็นบุญล้ำค่า เป็นลมหายใจชาวไทยอีสาน

ไหมไทยนั้นหรือเกิดจากมือช้าน้อยสาว ๆ
ดินแดนออกฮกทุกซำกมานานเหลือแสน
แดจังก่าฟ้าเหลืองเขาเอ็นว่าเมืองหมอยแค้น
เลี้ยงไหมหน้าแคนค้ำลงเป่าแคนกล่อมไหม

ไหมไทยนะหรือเกิดจากมือช้าน้อยสาว ๆ
แผ่นดินแห้งผากทุกซำกมานานเหลือแสน
แดจังก่าฟ้าเหลืองเขาเอ็นว่าเมืองเสียงแค้น
เลี้ยงไหมหน้าแคนค้ำลงเป่าแคนกล่อมตัวไหม
